

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi radiolaitteiden asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetun direktiivin 2014/53/EU muuttamisesta

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi radiolaitteiden asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetun direktiivin 2014/53/EU muuttamisesta (U 63/2021 vp): Asia on saapunut liikenne- ja viestintävaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava suurelle valiokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- ylitarkastaja Fanni Thessler, liikenne- ja viestintäministeriö
- teknologiajohtaja Mikko Terho, Huawei Technologies Finland Co. Ltd.

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- ympäristöministeriö
- Liikenne- ja viestintävirasto
- Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
- Apple Inc.
- Nokia Oyj

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry

VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ

Ehdotus

Euroopan komissio antoi 23.9.2021 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi radiolaitteiden asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetun direktiivin (EU) 2014/53 muuttamisesta COM(2021) 547 final (jäljempänä *ehdotus*).

Ehdotukseen liittyy komission vaikutustenarviointiraportti SWD(2021) 245 final sekä tiivistelmä vaikutustenarviointiraportista SWD(2021) 246 final.

Ehdotuksen tavoitteena on estää markkinoiden pirstoutuminen latausrajapintojen ja -protokollien osalta, parantaa kuluttajien käyttömukavuutta sekä vähentää sähkö- ja elektroniikkalaiteromua. Tavoitteena on erityisesti yhdenmukaistaa matkapuhelinten ja vastaavien radiolaitteiden latausrajapinnat sekä mahdollistaa myös tuleva yhdenmukaistaminen ja tekniikan kehitykseen mukautuminen. Lisäksi tavoitteena on ottaa käyttöön vaatimuksia, joiden mukaan loppukäyttäjillä ei ole velvollisuutta ostaa uutta latauslaitetta, kun he ostavat uuden radiolaitteen sekä vaatimuksia, jotta loppukäyttäjät saavat radiolaitteen ostaessaan tarvittavat tiedot sen lataustehoa koskevista ominaisuuksista ja yhteensopivasta latauslaitteesta.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto kannattaa komission ehdotuksen tavoitteita ja suhtautuu ehdotukseen pääosin myönteisesti. Valtioneuvosto kannattaa nykyisen direktiivin muuttamista ja pitää niin ikään hyvänä markkinoiden pirstoutumisen estämistä, kuluttajien käyttömukavuuden parantamista sekä sähkö- ja elektroniikkalaiteromun määrän vähentämistä.

Valtioneuvosto tukee komission ehdotukseen sisältyviä olennaisten vaatimusten muutoksia niin, että ne kattavat myös latausrajapinnat ja -protokollat. Valtioneuvosto kannattaa yhdenmukaistamisen syventämistä niin, että siihen yhdistetään myös radiolaitteiden ja niiden latureiden yhteismyyntiä ja loppukäyttäjille annettavia tietoja koskevat vaatimukset. Ehdotuksella luodaan entistä paremmat edellytykset sille, että EU:n markkinoilla olevat radiolaitteet täyttävät kaikki niitä koskevat vaatimukset. Valtioneuvosto tukee sisämarkkinoiden toimivuuden varmistamista ja niiden kaikkien mahdollisuuksien hyödyntämistä.

Valtioneuvosto tukee myös sitä, että ehdotuksessa on huomioitu langaton lataus ja siihen on sisällytetty mahdollisuus reagoida tulevaisuudessa uuden teknologian kehittymiseen ja uusiin innovaatioihin. Vaikka on ennenaikaista asettaa erityisvaatimuksia tällaisille ratkaisuille, komission on voitava ryhtyä toimiin niiden yhdenmukaistamiseksi tulevaisuudessa, jos havaitaan sisämarkkinoiden pirstoutumista.

Valtioneuvosto katsoo kuitenkin, että ehdotusta olisi jatkokäsittelyssä syytä tarkentaa joiltakin osin.

Valiokunnan lausunto LiVL 33/2021 vp

Valtioneuvosto suhtautuu ehdotuksen soveltamisalan rajauspyrkimykseen myönteisesti, mutta pitäisi parempana, että ehdotettuja rajoituksia vielä tarkasteltaisiin ja tarkennettaisiin. Soveltamisalaan kuuluvien laitteiden rajoituksen tarkastelu olisi tärkeää sen varmistamiseksi, että jatkossa olisi selvää, mitä lainsäädäntöä ja vaatimuksia mihinkin radiolaitteisiin sovelletaan. Soveltamisalan rajaaminen on tärkeää myös tiettyjen laiteryhmiä sisällä. Käytännön soveltamisen kannalta on tärkeä tietää, koskeeko ehdotus esimerkiksi kaikkia kameroita vai vain digitaalisia kameroita.

Valtioneuvosto kannattaa uuden 3 a artiklan lisäämistä, mutta artiklaa tarkasteltaessa olisi hyvä pitää mielessä se, että latureista tarjottavat tiedot ovat riittäviä niin, että kuluttajat pystyvät tekemään informoidun ostopäätöksen. Jos laturi myydään radiolaitteesta erillisenä, on erityisen tärkeää varmistaa se, että laitteen kanssa yhteensopivasta laturista annetaan riittävän tarkat ja selkeät tiedot.

Radiolaitteista annettavia tietoja koskevat kielivaatimukset on ehdotuksessa esitetty epäjohtomukaisesti. Liitteen 1 a uusi tietoja koskeva kielivaatimus poikkeaa direktiivin nykyisessä tekstissä esitetystä vaatimuksesta. Valtioneuvosto pitäisi selkeänä, että kielivaatimuksia koskevat kohdat selkeytettäisiin ja yhdenmukaistettaisiin.

Valtioneuvosto kannattaa tietyin varauksin myös ehdotuksessa esitettyä komissiolle annettavaa delegoitua valtaa ottaa käyttöön, muuttaa, lisätä tai poistaa radiolaiteluokkia tai latausrajapintoihin ja -protokollin liittyviä teknisiä eritelmiä ehdotetun 3 artiklan 4 kohdan mukaisesti. Artiklassa kuvattua menettelyä ja sen tueksi tarvittaviin tietoihin ja analyysiin liittyviä vaatimuksia olisi vielä hyvä tarkastella pitäen mielessä se, että esitetyn menettelyn avulla tavoitellaan todellista mahdollisuutta reagoida joustavasti teknologian kehitykseen ja uusiin latausmuotoihin.

Valtioneuvosto pitäisi hyvänä sitä, että ehdotuksen soveltamisalaan kuuluvien radiolaitteiden yhteisen latausliittimen valintaa tarkasteltaisiin vielä siltä kannalta, voivatko jotkin jo olemassa olevat kilpailevat lataustekniikat tarjota USB-C-tyypin liittintä parempaa käyttökokemusta ja materiaalihokkuutta. Lisäksi valtioneuvosto kannattaisi latausjärjestelmien käyttöä ja liittinten jälkimarkkinoiden tarkempaa arviointia.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

(1) Komission ehdotuksen tarkoituksena on estää markkinoiden pirstoutuminen latausrajapintojen ja -protokollien osalta, parantaa kuluttajien käyttömukavuutta sekä vähentää sähkö- ja elektroniikkajätettä. Yleislaturin käyttöönoton lisäksi ehdotuksella pyritään edistämään kuluttajille olennaisten laitteiden yhteensopivuutta, lataustehoa ja muita keskeisiä laitteiden ominaisuuksia koskevan tiedon saatavuutta. Valiokunta pitää näitä komission ehdotuksen tavoitteita hyvinä.

(2) Asiantuntijakuulemisessa muun muassa laitevalmistajien taholta on kuitenkin osittain tuotu esille myös epäilyksiä siitä, toteuttaako ehdotus sen nykyisessä muodossa kaikilta osin sille asetetut tavoitteet. Ehdotuksen on nähty rajoittavan latausstandardien välttämätöntä kehittymistä ja vähentävän kuluttajien valinnanmahdollisuuksia. Asiantuntijakuulemisessa on tuotu myös esille, että sähköturvallisuuden kannalta ehdotus ei välttämättä ole pelkästään myönteinen, koska radio-

Valiokunnan lausunto LiVL 33/2021 vp

laitevalmistajien kontrolli laitteiden laadusta ja turvallisuudesta saattaa vähentyä, jos latauslaitteita ei enää jatkossa pakata samaan myyntipakkaukseen.

(3) Valiokunta pitää tärkeänä, että ehdotuksen vaikutuksia pyritään huolellisesti arvioimaan asian jatkovalmistelussa teknologian ja sitä koskevien standardien kehityksen mahdollistamiseksi ja mm. positiivisten ympäristövaikutusten toteutumisen varmistamiseksi. Valiokunta pitää tärkeänä, että sääntelyssä huomioidaan myös langaton lataus ja sääntelyn riittävä joustavuus uusien innovaatioiden mahdollistamiseksi. Lisäksi valiokunta pitää valtioneuvoston tavoin tärkeänä, että ehdotetun sääntelyn soveltamisalaa pyritään selkeyttämään.

VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Liikenne- ja viestintävaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan korostaen edellä esitettyjä näkökohtia.

Helsingissä 30.11.2021

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Suna Kymäläinen sd
varapuheenjohtaja Ari Torniainen kesk
jäsen Pekka Aittakumpu kesk
jäsen Heikki Autto kok
jäsen Seppo Eskelinen sd
jäsen Juho Kautto vas
jäsen Jari Kinnunen kok
jäsen Jouni Kotiaho ps
jäsen Sheikki Laakso ps
jäsen Jenni Pitko vihr
jäsen Mirka Soinikoski vihr
varajäsen Raimo Piirainen sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Juha Perttula